

Signera verksamhetsberättelse för SK 2024

Signerad text:

Jag har läst och förstår innehållet i PDF-filen (1) och samtycker och godkänner allt som avtalas däri, som om jag skrivit under en fysisk utskrift av PDF-filen (1):

(1) Avser PDF-fil enligt följande

Namn: Verksamhetsberättelse SK 2024.pdf

Storlek: 2962432 byte

Hashvärde SHA256:

7aef1fce955a3e536dcb5fb43511ff621218d377d735a72954c5fd0a422ec174

*Originalfilen och signaturerna är bifogade som bilagor till denna PDF.
För att öppna bilagorna kan en dedikerad PDF-läsare krävas.*

Signerat av 10:

Lisa Ann-Louise Elsie Fagerlind

Signerat med BankID 2025-04-25 13:27 Ref: 01966cb3-c624-7c4f-b874-9cac84b873a0

KARIN THÖRN

Signerat med BankID 2025-04-25 11:24 Ref: 01966c43-3540-7166-896f-5e0a5cfa4e4a

GOITOM HABTEMARIAM

Signerat med BankID 2025-04-17 16:15 Ref: 0196441a-5245-7885-b7c3-b3b15cff252e

INGRID NORFORS

Signerat med BankID 2025-04-09 19:28 Ref: 01961b98-5976-7e05-80f2-01526796d303

Lars Erik Andersson

Signerat med BankID 2025-04-08 09:08 Ref: 0196143a-bc2e-7b89-a8c7-34a1c7a287b4

IRÉNE REMMEL

Signerat med BankID 2025-04-07 09:53 Ref: 01960f3d-6389-7b79-979a-6c8bc51b2783

Katja Jassey

Signerat med BankID 2025-04-06 21:40 Ref: 01960c9e-3522-730b-be51-693df387f876

LENA RIGNELL

Signerat med BankID 2025-04-06 19:37 Ref: 01960c2d-58b5-72de-a58e-b8462cae8114

Lily Elisabet Bigestans

Signerat med BankID 2025-04-06 18:35 Ref: 01960bf5-214f-7ddd-a7fc-48e6002cbc07

KATARINA HOLMBERG

Signerat med BankID 2025-04-06 18:33 Ref: 01960bf2-b65b-73e7-bf64-c6d2447cc836

Verksamhetsberättelse 2024

Omslagsbild Alison De Mars, Åkeshovs Slottsträdgårdar

Stockholms
Koloniträdgårdar

FÖRTROENDEVALDA FR.O.M. ÅRSMÖTET APRIL 2024

Styrelse

Ordförande	Katja Jassey	Pungpinan
Vice ordf	Lisa Fagerlind	Sundby
Kassör	Ingrid Norfors	Skrubba
Sekreterare	Lena Rignell	Söderbrunn
Ledamot	Katrin Holmberg	Skarpnäcks fritidsträdgårdar
Ledamot	Irene Remmel	Drevviken
Ledamot	Karin Thörn	Skanskvarn
Ersättare	Erik Andersson	Skarpnäcks koloniträdgårdar
Ersättare	Lily Bigestans	Årstaliden
Ersättare	Habtemariam Goitom	Igelbäcken

Revisorer

Revisor	Anders Nordmark	Linnéa
Revisor	Per Lindberg	Hammarbyhöjden
Ersättare	Lena Biörnstad Wranne	Pungpinan
Ersättare	Håkan Nord	Gubbkärret

Förbundsrådet

Ledamot	Katja Jassey	Pungpinan
Ledamot	Lisa Fagerlund	Sundby
Ledamot	Ingrid Norfors	Skrubba
Ledamot	Katrin Holmberg	Skarpnäcks fritidsträdgårdar
Ledamot	Lena Rignell	Söderbrunn
Ledamot	Irene Remmel	Drevviken
Ledamot	Karin Thörn	Skanskvarn
Ledamot	Helén Karlsson Eklundh	Eriksdalslunden
Ersättare	Lennart Pöppel	Odlaren
Ersättare	Linnéa Öst	Årstafältet
Ersättare	Lily Bigestans	Årstaliden
Ersättare	Klara Lindell	Snösätra Norra
Ersättare	Eva Agrell	Skarpnäcks koloniträdgårdar
Ersättare	Habtemariam Goitom	Igelbäcken
Ersättare	Erik Andersson	Skarpnäcks koloniträdgårdar
Ersättare	Agneta Bergström	Gubbängen

Valberedning inför årsmötet för 2025

Ordinarie	Conny Mörke	Snösätra norra
Ordinarie	Urban Ryadal	Tanto södra

Ordinarie	Rot Mejías	Skarpnäcks fritidsträdgårdar
Ersättare	Bengt Hellman	Skanskvarn
Ersättare	Lennart Dolk	Åkeshov III

Kommittéer

Miljö och Utbildning

Irene Rimmel, sammankallande	Drevviken
Helene Karlsson Eklundh	Eriksdalslunden
Klara Lindell	Snösätra norra
Nazan Kaplan	Husby gård

Värdering

Lisa Fagerlind, sammankallande	Sundby
Göran Ståhl	Skrubba
Tommy Ståhl	Iris
Eva Agrell	Skarpnäcks koloniträdgårdar
Richard Fahlgren	Skrubba

MEDLEMSFÖRENINGAR

En ny medlemsförening, Åkeshovs slottsträdgårdar, tillkom, vilket innebar att vi vid årets slut var 72 koloniträdgårdsföreningar med ca 7 400 medlemmar anslutna till Stockholms Koloniträdgårdar. Av regionens föreningar bestod 40 av enbart odlingslotter, 24 av enbart stuglotter och åtta av både odlings- och stuglotter.

32 av våra medlemsföreningar är miljödiplomerade varav Sundby och Johannelund har tillkommit under året. Tanto Norra och Gubbkärret uppgraderade sitt diplom från grund till brons och Eken uppgraderades till silver. 14 föreningar är diplomerade på grundnivå, 10 på bronsnivå, tre på silvernivå och fyra på guld nivå.

ÅRSMÖTE OCH STYRELSEMÖTEN

Årsmötet genomfördes den 21 april i Spånga Folkets Hus. 48 röstberättigade ombud för 26 föreningar deltog. Mötesordförande var Stig Olsson och protokollförare Erik Andersson. Protokoll och bilagor finns att läsa på vår hemsida.

Styrelsen har under året haft 10 protokollförda möten. Våra möten hölls i Kolonisternas Hus. Ordinarie ledamöter såväl som ersättare kallades till alla möten.

REGIONENS RÅDGIVNING OCH FÖRENINGSKONTAKTER

Rådgivning

Vi hjälps åt med att svara på frågor via e-post och telefon. Att sköta ett koloniområde är komplext snarare än komplicerat. Vi har tydliga regler och avtal men eftersom ett område i allra högsta grad är levande så kan det ofta bli komplext att reda ut vissa frågor eftersom vi människor kanske inte alltid är helt förutsägbara när vi gör våra egna tolkningar av dokument

och praxis. Inom Stockholms Koloniträdgårdar försöker vi vara det bästa möjliga stöd vi kan. I första hand till föreningarnas styrelser men vi svarar också givetvis på frågor från enskilda medlemmar. Det handlar ofta om ordningsregler, till exempel att en förening vill skärpa dem men utan att skärpa dem så mycket att det blir ohållbart. De svårare frågorna rör arrenden och uppsägningar. Vi gör vårt bästa för att reda ut detta. I år har vi äntligen fått svar från staden på vår fråga vad gäller de arrendekontrakt som staden själva skrivit där en paragraf säger att föreningen äger rätt att på "medlemmens bekostnad låta utföra erforderligt underhålls- och reparationsarbete" om rättelse inom utsatt tid inte gjorts. De har bekräftat att detta inte är en paragraf som går att tillämpa. Det skulle vara någon form av egenmäktigt förfarande att på eget bevåg börja göra underhålls- och reparationsarbete på en medlems tomt.

Rådgivningen har skötts av ordförande Katja Jassey, vice ordförande Lisa Fagerlind som svarar på telefon och Katrin Holmberg har hanterat frågor som kommer in till vår info-epost som många gånger är från allmänheten. Det är också möjligt för föreningar att kontakta Koloniträdgårdsförbundets organisationssekreterare direkt med frågor.

Föreningskontakter

Ett bra sätt att lära känna föreningar är att åka ut som årsmötesordförande. Medlemmar i SK:s styrelse, men även andra kolonister, har i år besökt 17 årsmöten i den kapaciteten (alltså har nästan en fjärdedel av våra medlemsföreningar fått sådana besök). Vi gör också besök i föreningarna när det efterfrågas för att prata med styrelsen om problem eller gå runt och titta på området. Det är en stor hjälp för SK:s styrelse att se alla de olika sätt som har utvecklats för att hantera utmaningar och skötsel av våra områden. Det ger oss en större erfarenhetsbas att hämta idéer ifrån när vi får frågor från andra föreningar (eller staden). Ingen förening är riktigt den andra lik vilket också är ett bevis på att våra koloniområden sköts av ideella krafter. Tyvärr hann vi inte med någon ordförandeträff i år, dels för att 100-årsfirandet tog tid i anspråk men vi valde också att skjuta på träffen då vi vill passa på att diskutera den enkät om intresselistor som skickades ut under hösten. Svaren är lärorika och det kommer bli ett roligt möte någon gång under första kvartalet av 2025.

Utbildning

I början av året genomförde Helena Westerling från Koloniträdgårdsförbundet en uppskattad utbildning om arrendefrågor för stugföreningar. Den blev fulltecknad nästan omgående vilket är ett tecken på att det här är en fråga som ständigt är aktuell.

Andra utbildningsaktiviteter har varit inbakade i våra olika arrangemang som Fröruset och Nordiska Trädgårdar. Alla våra medlemsföreningar kan också numera delta i digitala utbildningar i föreningskunskap som erbjuds via Studieförbundet tack vare förbundets medlemskap där.

Medlemsregister, utskick till föreningarna och kommunikation

Ett internt komplement till Koloniträdgårdsförbundets medlemsregister har skapats och uppdateras löpande vartefter korrigeringar inkommer från föreningar eller Koloniträdgårdsförbundets årligen insända styrelseblanketter. Databasen innehåller e-postadresser till allmän mottagare, ordförande, kassör och sekreterare och möjliggör sortering och utskick bl a per stadsdel och till stug- respektive odlingsföreningar.

Uppdateringar förs även vidare till vårt register i Mailchimp, varifrån våra större utskick görs, t ex nyhetsbrevet till föreningarna. I Mailchimp-registret finns även andra e-postgrupper inlagda, som t ex kontakter inom Halvera Torven-kampanjen. Nya grupper läggs till varefter behov uppstår.

Vi har arbetat vidare med våra två kanaler på sociala medier, en Facebooksida och ett Instagramkonto. I januari 2025 hade vi 1622 följare på Facebook och 450 på Instagram. Vi hade 311 prenumeranter på nya inlägg på hemsidan.

Digital arbetsyta och dokumentarkiv

Under året har en gemensam arbetsyta skapats i Google Drive, där dokument från tidigare spridda lagringsplatser och år har samlats under en tydlig mappstruktur. Där finns även möjlighet för våra arbetsgrupper att nyttja platsen som arbetsyta och för dokumentlagring.

HUNDRAÅRSJUBILEUM

Lördagen den 7 september firade vi vårt 100-årsjubileum med en trädgårdsfest i Kolonisternas Hus. Dagen hade ett fullmatat program med föreläsningar, mat och musik.

- ♦ Kolonisternas Hus ligger vid Karlbergs-Bro Koloniförening som erbjuder en guidad tur i området som är från 1909 och som 2017 fick nya stugor ritade av studenter vid KTH.

- ♦ I köket bjöds det på kaffe och äppelkaka med Skansenkolonisterna. Christina Tillö, Hammarbyhöjden, Lena Gunnarsson, Årstafältet och Irene Rimmel, Drevviken, berättade om hur det var att vara kolonist på 1920- och 1940-talet.

- ♦ Ulrika Flodin Furås, redaktör för Koloniträdgårdsförbundets tidning, gjorde en djupdykning i koloniträdgårdarnas och stadsodlingens historia.

- ♦ Katja Jassey, ordförande för Stockholms Koloniträdgårdar, modererade ett samtal mellan Mats Hulth, f.d. finansborgarråd och nuvarande trafikborgarråd Lars Strömgren, om dagens planer för kolonilotter i Stockholm.

- ♦ Jordmakare från olika föreningar berättade om kampanjen Halvera Torven och visade upp trädgårdens kompostlimpa.

100 ÅR STOCKHOLMS KOLONITRÄDGÅRDAR

Fira 100 år med oss lördag 7 september!
Kom på öppet hus och ta del av mat, växter, prat, musik och överraskningar.

KL. 11-16 Kolonisternas hus, Hornsbergs strand 20
Tunnelbana Stadshagen eller buss 54 till Mariedalsvägen

 se hela programmet

sthmkoloni.se

 Stockholms Koloniträdgårdar

Inför firandet affischerades i våra områden. Affisch formgiven av Jennie Bergström.

♦ Ulf Nilsson, odlingsrådgivare på Koloniträdgårdsförbundet, berättade om gröngödsling för att få en rik och levande jord. Vi bjöd även på fröpåsar med gröngödsling.

♦ Vi bjöd på mat och dryck: Fahyma Alnabisi och Aisha Mohamed, från Tensta, bjöd på sambusa och piroger. Tao Laitho Karlsson, Drevviken, hade lagat vårrullar. Sharmin Dosky, Pungpinan, bakade bröd på plats och Zaid Goitom, Igelbäcken, höll en eritreansk kaffecere-
moni och bjöd på kaffe.

♦ Dagen avslutades med en trädgårdsbar och musik med trubaduren SuburbanJosé, Snösätra södra, och Les Sör Flör, som består av Aina Bigestans och Lily Bigestans, Årstaliden.

KONTAKTER MED STOCKHOLMS STAD

Arbete för nya koloniområden

I början av året var vi inbjudna till ett möte med ledamöter i Farstas stadsdelsnämnd. Vi har under ett antal år uppvaktat nämnden och förvaltningen i hopp om att de ska finna mark och resurser att anlägga ett nytt område där. Alla närvarande partier, över blockgränserna, var mycket intresserade av frågan om hur det går till att anlägga ett område, hur föreningarna sköts och om det finns några särskilda krav på vad som behövs i form av mark och infrastruktur. Det kallades till ett nytt möte i slutet av mars och då var även stadsdelsförvaltningens tjänstepersoner och Trafikkontoret representerade. Vi hade denna gång med oss Christer Petterson från Vinterviken som hjälpt Förbundet för Ekoparken i Bergiusdalen att anlägga ett odlingslottsområde på ett enkelt och mycket billigt sätt. Det var ett möte i en positiv anda och med hjälp av de kartverktyg som tjänstepersonerna hade tillgång till kunde vi identifiera en plats som skulle vara möjlig, den skulle inte användas till något annat och den var nära bostadsområde och övrig infrastruktur. Till vår glädje kunde vi sedan läsa i budgeten för 2025 att staden tagit beslut om att Exploateringskontoret ska utreda och göra en detaljplan som inkluderar inrättandet av ett koloniområde i anslutning till ett nytt frilufts- och rekreationsområde kring Högdalstopparna. Syftet med att anrätta ett nytt koloniområde är att främja stadsnära odling och bidra till ökad trygghet.

Järva

Tyvärr verkar alla våra försök att påskynda processen i Järvas stadsdel vad gäller arrende-frågor att falla platt till marken. Ordförande har deltagit i möten med parkförvaltare från Järva samt representanter från Trafikkontoret och Miljöförvaltningen om arbetet med att förlänga arrendeavtalen för våra medlemsföreningar där. Totalt är det sex av våra medlemsföreningar som stått utan arrendekontrakt i flera år nu. Vi har blivit lovade möten med alla föreningar och stadsdelsförvaltningen för att diskutera villkor och problem men dessa möten har hela tiden skjutits fram i tiden. Vi har blivit lovade att nya arrenden skulle vara klara innan årets slut. Det var de inte. Medlemsföreningarna har själva varit i kontakt och ställt frågor och fått liknande löften och svar. Vårt råd till medlemsföreningarna i Järva nu är att själva direkt kontakta ledamöterna i stadsdelsnämnden i hopp om att de ska kunna påskynda processen.

Vi noterar också att Järva satsar stort på det de kallar stadsodling och att de arbetar med att identifiera platser där de kan starta gemensamhetsodlingar. Vi blev inbjudna av förvaltningen att ha ett bord hos Tensta konsthall under stadsdelens Vårfest den 4 maj. Även

förvaltningen var representerad för att sprida information om möjligheten att stadsodla, dock fick parkförvaltaren ägna nästan all tid åt att svara på frågor från våra föreningar om de akuta problem de hade med vattenläckor i stället för att tala om pallkragar.

Ett annat tecken på att stadsodling är prioriterat i Järva är att SK blev inbjudna till ett digitalt möte i början av december om en satsning på klimat och hälsa i Järva som ska påbörjas 2025. Detta är knutet till det miljöprogram som staden antagit och för att nå målen vill de stärka sin samverkan med invånare, näringsliv, civilsamhälle, akademi. Därför skulle man i Järva nu starta lokala samarbeten för bättre hälsa och minskad klimatpåverkan med särskilt fokus på hur de kunde förbättra möjligheterna att odla i stadsdelsområdet. Alla koloniföreningar var också inbjudna och utgjorde majoriteten av mötesdeltagarna. Det första mötet handlade framför allt om att alla skulle få presentera sig och det kommer kallas till ett fysiskt möte i mars 2025.

Stockholm stads Miljöprogram 2030

Vi fick möjlighet att lämna ett yttrande över den remiss som skickades ut från staden till ett nytt miljöprogram. En arbetsgrupp ledd av Irene Remmel bestående av Greta Smedje från Drevviken, Agneta Bergström, Gubbängen och AnnaMaria Larson från Pungpinan tog på sig denna uppgift. Det nya programmet har ambitiösa mål vilket vi uppskattar och i vårt svar betonade vi aspekter som att våra områden är en del av Stockholms gröna kulturarv och identitet och kan betyda mycket på väldigt många och olika plan. Att vara kolonist kan spela roll för din egen ekonomi, din delaktighet i samhället, din egen kunskapsutveckling och hälsa. Våra områden kan även påverka klimat, miljö och ekosystem i en positiv riktning och dessutom bidra till ett resiliellt samhälle i en föränderlig värld. Hela svaret finns att läsa i en bilaga till denna årsberättelse. Våra synpunkter kom inte med i programmet men däremot så kan den som läser vårt remissvar och målen för miljöprogrammet se kopplingarna och nödvändigheten av att värna om koloniområden (med eller utan stugor) både idag och i framtiden. Det dokument som arbetsgruppen tog fram kan användas när vi vill argumentera för framtida satsningar, både i Stockholm och andra städer. Vårt svar lämnades in i juni.

I anslutning till arbetet med Miljöprogrammet bjöd stadens Miljö- och klimatborgarråd Åsa Lindhagen in till ännu ett Runda Bords-samtal i juni, denna gång om mat och odling. Flera av deltagarna var nya för denna gång och fokus var inriktat på vilken mat som serveras i stadens verksamheter snarare än odling så diskussionen kom att handla mycket om hur vi kan förändra våra matvanor. Vi kan konstatera att det finns många spår nu i staden som rör odling, mat, hälsa och klimat.

Medlemmar i SK:s styrelse har också deltagit i två möten på KTH om deras projekt Rättvis Klimatanpassning.

Trafikkontoret

Vi har god kontakt med landskapsarkitekten med ansvar för kolonifrågor på Trafikkontoret och får via henne hjälp att kontakta stadsdelsförvaltningar när problem uppstår. Dock har vi inte haft något formellt möte i Forum för Koloniträdgårdar detta år (inte heller förra året). Vi har väntat på att det föreslagna Programmet för stadsnära odling skulle presenteras men det kommer bli offentligt först 2025.

En positiv nyhet i stadens budget för 2025 är att det nu ska anställas en odlingskoordina-

tor. Vi hoppas att detta ska innebära att vi kan ha ett tätare samarbete med Trafikkontoret. Vi hade också glädjen att få besök av Trafikborgarrådet Lars Strömgren på vår 100-årsfest.

KOLONISTERNAS HUS OCH TRÄDGÅRD

Då inga krafter behövde läggas på reparation av huset det här året så fokuserade vi i stället på att flytta kontoret till ovanvåningen. På så sätt fick vi tillgång till ytterligare ett mötesrum med åtta platser på entréplanet. Flytten tvingade oss också att rensa ut all bråte som samlats på verandan en trappa upp. Efter byte av toalettstol på bottenvåningen har vi nu ett mycket välfungerande och fint hus.

Vi har förenklat rutinerna för att kunna få tillgång till huset och vi är glada att fler medlemsföreningar har börjat använda det till sina styrelsemöten och andra mindre samlingar. Stockholms läns hemslöjdsförening och Studieförbundet har lånat huset för sina kurser vid några tillfällen, att se Hemslöjden hålla en hel slöjdvecka i trädgården var väldigt glädjande. Det råder brist på platser där vi kan mötas som inte är kommersiella, platser som fungerar även för en förening med liten ekonomi, och vi är glada att vi kan erbjuda den möjligheten.

Även ute i trädgården har det röjts. Staketet fick ytterligare en sida reparerat, snart har vi hunnit hela varvet runt. Vi använder numera linoljefärg till alla utomhusarbeten. Vårt förråd fick taket rensat där det vuxit vin och samlats massor av löv under åren. Allt det organiska materialet hade blivit jord på taket vilket kom till användning i trädgården. Även inne i förrådet blev det rensat inför vårt 100-årsjubileum och till festen införskaffade vi en segelduk som monterades på stolpar som ett skydd både för sol och regn. Nu kan vi hålla många fester i trädgården!

Vi har inte hunnit göra några nyanläggningar i trädgården men gamla invasiva perenner har rensats bort och i deras plats sådde vi gröngödsling. Vi har odlat potatis för att hålla ogräset borta, den stora syrenen mitt i trädgården blev rejält tuktad, äppelträdet beskuret och en stor kompostlimpa har anlagts under jordmakarutbildningen. Vi fick ett prydnadskörbärsträd av Sundby fritidsby koloniträdgårdsförening i 100-årspresent som planterades på den sida som vetter mot kanalen nära det populära promenadstråket där. Vi är nu redo att på allvar börja skapa den fina trädgården som vi längtat efter.

Arkivet

Michele Micheletti, forskare och kolonist i Söderbrunn, har slutfört det stora arbetet med att sortera och arkivera allt som vi hoppas kunna skicka till Stockholms stadsarkiv för bevarande inför framtiden. Hon fick hjälp av Lennart Arkelid och Ingvar Högström, Skarpnäcks Koloniträdgårdar, att gå igenom korrespondensen mellan regionen och staden genom tiderna. En intervju med Lennart och Ingvar om deras erfarenheter och vad de hittade finns på vår hemsida <https://www.sthlmkoloni.se/attiotalet-var-hojdpunkten/>.

Det finns många pärlor i vårt arkiv som inte kan skickas till stadsarkivet då de inte direkt berör regionen, en del ska vi överlämna till Koloniträdgårdsförbundet och annat ska sparas. Det som handlar om enskilda föreningar kommer vi be dem hämta. Gamla tidningsartiklar och en motion till Stockholms stadsfullmäktige 1931 får oss att både konstatera att allt är sig likt vad gäller kolonirörelsen men tack och lov inte riktigt likt vad gäller människosynen: "Det antydes också, att behovet av koloniträdgårdar måste anses vara i avtagande. Om så

vore händelsen, beror detta antagligen därpå, att en rörelse, uppbyggd av gagnande självbevaringsdrift och djupa själsliga behov, föga respekteras av samhällsmakten. Erfarenheten förskräcker. Man ryggar tillbaka, då rörelsens idé, nedlagd odlingsflit, *rashygienisk omtanke* (sic!) underskattas och äventyras.” (‘Motion av herr Carl Lindhagen angående åtgärder till främjande av trädgårdskolonirörelsen’, Stockholms stadsfullmäktige, Motioner, Nr 35, 1931,). Motionen och svaret är 151 sidor långt.

Arkivarbetet har lärt oss att värdera vikten av att spara dokument inför framtiden. Under 2025 hoppas vi kunna överlämna delar av vårt arkiv till stadsarkivet så att det bevaras på rätt sätt och blir tillgängligt för forskare och studenter.

HALVERA TORVEN

Att minska användningen av torv är en effektiv åtgärd för att minska utsläpp av växthusgaser: Svensk torvbrytning släpper ut mer växthusgaser än inrikesflyget. En myr innehåller mer kol än en regnskog per kvadratmeter. Och vanlig ”jord” och ”kogödsel” i påse består till största delen av torv. Vi kolonister har en viktig roll att spela och kampanjen Halvera torven gick 2024 in på sitt andra år. Under början av året inriktades arbetet helt på deltagandet i Nordiska Trädgårdar, se eget avsnitt om det. Som en generalrepetition medverkade kampanjen på Fröruset i Husby.

I enkäten som våra medlemsföreningar besvarade under kampanjens första vår var det en sak som stack ut: föreningarna önskade att kunna få besök från kunniga personer som kan inspirera och lära ut ett bra sätt att arbeta med jorden. Så när trädgårdsmässan var avslutad satte vi i gång att planera för detta. Modellen blev att bjuda in intresserade kolonister för att lära sig mer om kompostering för att dessa i sin tur ska kunna sprida kunskaperna vidare. Ett första tillfälle ordnades i Kolonisternas hus den 15 juni. Ett tjugotal kolonister från 15 olika föreningar deltog. Lena Israelsson, trädgårdsjournalist och kolonist, föreläste om kompostering och gruppen delade erfarenheter från sina föreningar. Jordmakarna, som gruppen valt att kalla sig, möttes igen i slutet av augusti och denna gång byggde de bland annat en kompostlimpa i trädgården. En vecka senare, under hundraårsjubileet, fanns Jordmakarna vid limpan och berättade om hur den var gjord och vad de kan hjälpa våra föreningar med. Gruppen möttes ytterligare en gång under hösten. Den riktiga lanseringen av Jordmakarnas tjänster ska ske efter årsskiftet inför föreningarnas årsmöten och arbetsdagar. Men redan under hösten besökte två Jordmakare föreningen Bellmans trädgårdar. Det har också kommit förfrågningar från verksamheter utanför Stockholms Koloniträdgårdar, särskilt efter att SVT Nyheter uppmärksammat kampanjen.

Övriga aktiviteter: Föreningarna Pungpinans fritidsträdgårdar och Skarpnäcks fritidsträdgårdar deltog i en klimatfestival (Klimatfestival för 17) och bjöd då in till en vandring på områdena där de visade olika kompostlösningar.

Kampanjen var självklart synlig hela året på vår hemsida och i våra sociala medier. Vi har fortsatt med ett eget nyhetsbrev för kampanjen, det har skickats tre gånger till 148 mottagare.

I början av maj besökte vi Tensta vårfest. Utanför Tensta konsthall stod vi med hinkar med olika slags jord och våra jordrecept. Inför trädgårdsfesten Malmö garden show i maj hörde en grupp från Studieförbundet Skåne-Blekinge och Naturskyddsföreningen av sig och ville bidra till kampanjen. I sin monter med information kring hur man kan skapa sin egen jord hade de vår folder med jordrecept och bilderna vi använt på Nordiska trädgårdar. På Nolia

trädgårdsmässa i Umeå i slutet av april deltog kolonister från Västerbotten med vår folder. Koloniträdgårdsförbundet bekostade nytryck. Vårt material fanns med på Naturhistoriska riksmuseet utomhusutställning under sommaren.

Koloniträdgårdsförbundet erbjöd kampanjen en sida i tidningen Koloniträdgården och i årets två första nummer bidrog vi med plocksidor. Vi kunde också hjälpa förbundet med tips till deras webinarier; det resulterade i en föreläsning med Amelie Lindgren – forskare inom Naturgeografi med fokus på klimat, kol och våtmarker och en med Ben Raskin från Storbritannien om träflis.

Med kampanjen har många arbetat på olika sätt. I styrelsen har Miljö- och utbildningskommittén utgjort en del av kampanjgruppen tillsammans med Katrin Holmberg och Karin Thörn.

Kolonister i Årstadalen tar emot löv från stadsdelen hösten 2024. Foto Lily Bigestans.

Nordiska Trädgårdar

Kampanjen Halvera torven blev inbjudna att delta på FOR:s Rådgivningsgata på Nordiska Trädgårdar och tackade ja.

I montern visade vi hur man kan odla utan att använda köpt torv i odlingen.

Från kampanjen medverkade journalisten Lena Israelsson och våtmarksforskaren Amelie Lindgren (Göteborgs universitet) med föreläsningar från scenen. Lenas hade rubriken Löv och Flis – trädgårdens guld och Amelies Från Myr till Trädgård – våtmarkernas roll i klimatcykeln. Fler kunniga personer mötte publiken i vår monter. Förutom alla våra volontärer fanns där Anders Stålhand som pratade kompostjord och odling av vitmossa och visade förödling i torvfri jord, Roger Nyström, som berättade om hur han gör lövmull och hur den ersätter torv i såjord eller andra jordblandningar, Marek Rolenc från Förbundet Organisk-Biologisk odling (FOBO) visade hur han gör torvfri såjord. Lena Israelsson och Amelie Lindgren mötte också publiken i montern flera gånger.

Volontärer från olika medlemsföreningar fanns i montern under öppetid, hjälpte till att bygga upp den och att köra material till och från Älvsjö.

Stockholms Koloniträdgårdars ordförande Katja Jassey medverkade vid pressfrukost på mässans invigningsdag.

MEDIA

Det är framförallt kampanjen Halvera Torven som blivit uppmärksammat i media detta år. Nedan har vi samlat ett urval av intervjuer och artiklar.

19 mars *Studio Ett, P1*. Lena Israelsson och Pia Holmberg, styrelseledamot i Svensk Torv, intervjuas runt torven. <https://sverigesradio.se/artikel/odlingssasongen-ar-igang>

5 april *Tidningen Land*. Lena Israelsson intervjuas om Halvera Torven och att göra dina egna jordblandningar. <https://www.land.se/tradgard/ny-kampanj-nu-halverar-vi-torven>

14 april *Naturskyddsföreningen, Facebook*. Naturskyddsföreningen tipsar om Halvera Torven och våra jordrecept.

17 april *Råd & Rön*. Katja Jassey intervjuas om hur du gör du billig och klimatsmart jord <https://www.radron.se/vardagskunskap/sa-enkelt-gor-du-billig-och-klimatsmart-jord/>

24 maj *Trädgårdsglädje med Marek och Michael – en podd*. Lena Israelsson pratar om torvfri jord och kampanjen Halvera Torven. <https://for.se/2024/06/04/avsnitt-9-halvera-torven/>

12 juni *Godmorgon Världen, P1*. Lena Israelsson intervjuas om torv i jordsäckarna som bidrar till utsläpp <https://sverigesradio.se/play/avsnitt/2416924>

19 juli *TV4* gjorde ett reportage om mördarsniglar i Sundby.

4 november *Mitti Stockholm*. Lisa Fagerlind intervjuas om att det i budgetuppdraget ingår att inrätta ett nytt koloniområde bakom BMX-banan i Hökarängen. <https://www.mitti.se/nyheter/hokis-kan-bli-platsen-for-nya-kolonilotter-6.3.256994.203e429328>

12 november *SVT Nyheter*. Rot Mejias, kolonist, intervjuas om Halvera Torven och önskan om att staden ska förenkla att få tag på löv mm. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/fritidsodlare-vill-bli-oberoende-av-torv-staden-ar-for-langsam>

HEMBUD OCH VÄRDERINGAR

Under året har värderingskommittén haft sex möten, varav två på koloniområden och fyra i Kolonisternas Hus. Vi har även träffats några stycken och jobbat med att reparera staketet runt Kolonisternas Hus.

Inför värderingsutbildningen bjöd vi in Emma Sundström, landskapsarkitekt på Trafikkon-

toret och den som godkänner våra prislistor, att vara med oss på värderingarna av de båda hus som vi använde i utbildningen. Värderingsutbildningen hölls även i år i Skarpnäck Koloniträdgårdsförening, dock med färre deltagare än tidigare år.

Kommittén har utfört 20 värderingar hos medlemsföreningar som antingen saknat egna värderare eller behövt hjälp av annan anledning.

Samtliga stugföreningars styrelser har som vanligt fått uppdaterad prislista efter att staden har godkänt den samt justerat värderingsinstrumentet.

Vi får varje år ett antal frågor från föreningarna om varför man inte får bestämma fritt om huspriserna. Eftersom vi arrenderar vår mark av Stockholms Stad är det hembudsförfarande som gäller. Det innebär att lotten hembjuds till föreningen för att sedan säljas vidare till någon från intresselistan. Allt för att undvika spekulationspriser. Vi har vidare haft många telefonsamtal från både medlemmar och personer som önskar en kolonilott och som vill ta del av våra prislistor, vilka vi inte delar ut. Indraget vatten- och avlopp samt våra höga elkostnader har också varit en ofta återkommande fråga i våra kontakter.

EKONOMI

Den ekonomiska ställningen i föreningen börjar bli stabil och byggas upp igen efter vattenskan vi hade i huset. Att återställa huset åt upp största delen av den buffert vi hade för reparationer och underhåll trots en bra försäkring. På årsmötet fick vi beslut att avsluta de befintliga fonderna och föra över de medel som fanns där till en ny fond: Underhållsfond. Den fonden måste vi nu börja bygga upp vilket kommer ge föreningen en jämnare ekonomi framöver samt beredskap för oförutsedda kostnader.

I övrigt hänvisar vi till balans- och resultaträkning med notupplysningar.

MEDLEMSSKAP I ANDRA FÖRENINGAR OCH UTÅTRIKTADE AKTIVITETER

Fröruset

Det här året var det första gången som Stockholms Koloniträdgårdar var helt ansvariga för Fröruset. Den 2 mars höll vi det stora fröbytar-knytkalaset i Folkets Husby. Förutom fröer så bjöds det på fika, såldes vårrullar och som alltid så var föreningen Sesam på plats med sina kulturarvsfröer. Tina Asplund, trädgårdsmästare och kolonist i Pungpinans fritidsträdgårdar, höll en föreläsning om fleråriga grönsaker och Lena Israelsson, författare och kolonist i Tanto Norra, höll ett avskedstal med sina bästa frötips när hon lämnade över arrangemanget från Peppar&Pumpa till oss. Ungefär 100 odlare från alla möjliga delar av Stockholm tog sig till Husby denna vårdag för att vara med om den stora odlings kick-offen för säsong 2024. En kick-off som endast är möjlig tack vare alla volontärer som ställer upp och hjälper till och tack vare alla odlare som delar med sig av sina fröer.

Koloniträdgårdsförbundet

Stockholms Koloniträdgårdar är den största regionen i Koloniträdgårdsförbundet (av cirka 24 000 medlemmar är drygt 7000 stockholmskolonister). Vi har åtta ledamöter i Förbundsrå-

det som är att likställa med en förenings årsmöte eller årsstämma. Förbundsrådet hålls i april varje år.

I november träffades förbundsstyrelsen, kansliet och regionerna i ett regionråd. Det är en möjlighet för representanter från de olika regionerna att träffas och utbyta erfarenheter. Intrycket från möten med de andra regionerna är att vår region har mer självfallna uppgifter, delvis på grund av att vi täcker en liten geografisk yta som också är i en och samma kommun, men också för att vi är en stor region med många aktiva i styrelse och kommittéer

Skansens Koloniträdgårdar

Stockholmsregionen är en medlemsförening i Stödföreningen för Skansens Koloniträdgårdar. Två kolonistugor som representerar 20- och 40-talen flyttades 1997 från Tanto Södra till Skansen. Kolonister i tidsenlig klädsel är stugvärdar och informerar gästerna på Skansen om koloniträdgårdsrörelsen från maj t.o.m. september. 2024 var vi 22 kolonister från 16 koloniträdgårdar i Sverige (varav 15 är från våra medlemsföreningar) de delar på värdskapet och har minst sju arbetspass per säsong. Som tack för sin insats får stugvärdarna ett årskort till Skansen. Till nästa säsong har också 8 nya kolonister från våra medlemsföreningar värvats. Skansens koloniträdgårdar tackar våra 18 kolonister från Akalla, Drevviken, Enskede Gård, Gubbängen, Hammarbyhöjden, Kyrksjölöten, Linnea, Långholmen, Råcksta, Skarpnäck, Stora Skuggan, Stora mossen, Söderbrunn, Vinterviken och Årstafältet för sitt engagemang.

Folkets Husby

Vi är fortsatt medlemmar i Folkets Husby och i början av mars hölls Fröruset där. Ett lyckat evenemang som samlade lite drygt 100 odlare från hela Stockholm.

Stadsdelsförvaltningen i Järva har ännu ej skrivit nya arrendeavtal med föreningarna och det är många frågor kring detta. Vår förhoppning har hela tiden varit att när stadsdelen vaknar till liv så kanske vi kan använda oss mer av de resurser som finns hos Folkets Husby att stötta Järvaföreningarna som verkligen fått kämpa för att få kontakt och svar.

Slutord

Det är framförallt två större projekt som präglat året för Stockholms Koloniträdgårdar, kampanjen Halvera Torven och vårt 100-års firande.

Det tar tid att rulla ut en kampanj men vi har lyckats nå ut även bortom våra egna medlemsföreningar i Stockholm. Arrangörerna av Nordiska Trädgårdar förstod att detta var en fråga i tiden och gav oss plats på pressfrukosten, förbundets region i Umeå tyckte så mycket om vår monter på mässan att de bad om att få material skickat upp till deras trädgårdsmässa i norr, Studieförbundet och Naturskyddsföreningen i Skåne ville också ha material från oss till Malmö Garden Show. Att vi blev kontaktade av de lokala nyheterna i Stockholm för ett tv-inslag berodde på att när reportern började söka efter information om torv så var det vår kampanj som dök upp bland sökresultaten.

Självklart har främsta målet med kampanjen varit att vi själva ska minska vår användning av torv på lotterna, sluta köpa påsar med jord som egentligen mest bara är torv och börja göra egen jord. Att vi även har nått ut till en större allmänhet ser vi som en stor vinst, både för att vi varit en del i att öka medvetenheten om klimatskadlig konsumtion men också för att det förhoppningsvis bidragit till att se på kolonirörelsen med nya ögon.

Men det var inte bara kampanjande som präglade året utan även festligheter. En koloniför-
enings födelsedag firar man bäst med en stor trädgårdsfest. Detta innebar att styrelsen och
andra frivilliga var tvungna att ta tag i vår egen trädgård så att den kunde fyllas med gäster
från hela staden. Ett roligt arbete och vi har en perfekt plats för att hålla just trädgårdsfester.
Vi hade tur med vädret, detta konstanta orosmoln i Sverige, solen gassade och trädgården
fylldes. Vårt motto när vi planerade dagen var 100 år av oliktankande. För det som är speci-
ellt för koloniträdgårdar är just att alla är lika unika som deras skötare. Och vi tror att det är
just det som gör våra områden till så populära promenadstråk. Vi kommer nog inte genom-
föra en lika stor fest nästa år, men nu vet vi att trädgården funkar väldigt bra för alla möjliga
utomhusarrangemang så vem vet vad som händer sommaren 2025!

Stockholm februari 2025

Katja Jassey
ordförande

Lisa Fagerlind
vice ordförande

Ingrid Norfors
kassör

Lena Rignell
ledamot

Katrin Holmberg
ledamot

Irene Remmel
ledamot

Karin Thörn
ledamot

Erik Andersson
ersättare

Lily Bigestans
ersättare

Habtemariam Goitom
ersättare